କାଶୀରାମ

ବନାମ

ଏମ୍. ପି. ରାଜ୍ୟ

ଅକ୍ଟୋବର 16,1998

[ଏମ୍. କେ. ମୁଖାର୍ଜୀ ଏବଂ ଏମ୍. ଶ୍ରୀନିବାସନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860:

ଧାରା 302 ଏବଂ 324 – ଅଧୀନରେ ଦୋଷସିଦ୍ଧି – ବୈଧତା – ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଗୁଳି ଚାଳନା – ହତ୍ୟା – ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଗୁଳି ଆଘାତ – ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସୁସଙ୍ଗତ ପରିସାକ୍ଷ୍ୟ – ଆଘାତଗୁଡ଼ିକୁ ବଜାୟ ରଖିଥିବା ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ତଥ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ – ତେଣୁ ଡାକ୍ତରୀ ପ୍ରମାଣର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ – ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପସ୍ଥିତି ଆଳକୁ ଅସ୍ୱୀକାର – ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଦଣ୍ଡକୁ ବୈଧ ବୋଲି ଧରାଯାଇଛି ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ସମେତ ଛଅ ଜଣ ସହ ଅପରାଧୀଙ୍କ ଉପରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860 ର ଧାରା 147,148,302 ସହିତ ଧାରା 149 ଏବଂ 307/149 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଜନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର କାହାଣୀ ଥିଲା ଯେ 29.12.1986 ରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏକ ବେଆଇନ ସଂଗଠନ ଗଠନ କରିଥିଲେ; G ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଚାରିଜଣ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁକ ଘାତ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବିବୃତିରେ ସୁସଙ୍ଗତ ଥିଲେ ଯେ ଅପିଲକାରୀ ଜଣେ ସହ ଅପରାଧୀ, Rଙ୍କଠାରୁ ବନ୍ଧୁକ ନେବା ପରେ ଗୁଳି ଚଳାଇଥିଲେ । S (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-1) କହିଥିଲେ ଯେ, ସେ କ୍ଷେତରେ କାମ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଚିତ୍କାର ଓ ଦୁଃଖଜନିତ ରୋଦନର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଥିଲେ; Gଙ୍କ ଶବକୁ ନେଇ ଯାଉଥିବା ଏକ ବଳଦ ଗାଡ଼ିକୁ ଦେଖିଥିଲେ । ଏନେଇ ସେ ପୋଲିସକୁ ଖବର ଦେଇଥିଲେ ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟର ଅପିଲ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଚାରିଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦୋଷ ମୁକ୍ତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଅପିଲକାରୀ ଏବଂ Rଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଧାରା 302 ଏବଂ 324 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ ଆଗତ କରିଥିବାବେଳେ, ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ R ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆସି ନାହାନ୍ତି ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ କେବଳ ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପସ୍ଥିତିର ଆଳ ନିଆ ଯାଇନଥିଲା, ବରଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ (i) ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀଙ୍କ ଆରୋପିତ ଆଘାତକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନାହିଁ; ଏବଂ (ii) ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଅସଙ୍ଗତିରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ।

ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି :1. ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷ ମୁକ୍ତିର ରାୟକୁ ଓଲଟାଇ ଦେବା ଏବଂ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 324 ସହିତ ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଏଥିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

2. ଏପରି ଅନେକ ପରିସ୍ଥିତି ଅଛି ଯାହା ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପସ୍ଥିତି ମାମଲାକୁ ଅପ୍ରମାଣ କରେ । ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଜେରା କରାଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବରେ କୌଣସି ସୁସଙ୍ଗତା ନଥିଲା । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-2କୁ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ ନିଜେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଦସ୍ୟମାନେ ଅପିଲକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଡ୍ରାଇଭରଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ଏହା କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ହୋଇପାରିବ ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-13କୁ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ନଥିଲା ଯେ ଅପିଲକାରୀ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ସିଆର୍. ପିସିର ଧାରା 313 ଅଧୀନରେ ପଚରାଉଚରା କରାଯାଇଥିଲା, ସେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ ବୋଲି କହି ନଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଉତ୍ତର କେବଳ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରୁଥିଲା ।

3. ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସୁସଂଗତ ଏବଂ ସାମାନ୍ୟ ଅସଙ୍ଗତି ବ୍ୟତୀତ ଯାହା ମାନବ ସ୍ମୃତିର ଦୁର୍ବଳତା ହେତୁ ସ୍ୱାଭାବିକ, ସେମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ସାକ୍ଷୀ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଏବଂ Rଙ୍କ ଠାରୁ ବନ୍ଧୁକ ନେଇ ସେ ଗୁଳି ଚଳାଇବା ବିଷୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିଛନ୍ତି । ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ଯେ, ସେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମୟରେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱସନୀୟତାକୁ ନକାରାତ୍ମକ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ ।

4. ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଆଘାତକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନାହିଁ ବୋଲି ତର୍କ ବିନା କୌଣସି ଆଧାରରେ ଅଟେ । ଜେରାରେ ଏପରି କିଛି ଜଣାପଡ଼ିନାହିଁ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଆହତ ହୋଇଥିବା ନେଇ ସେମାନଙ୍କ ମତକୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିପାରିବେ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର : ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 57/1997

ସିଆରଏଲ୍. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 158/1992ରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା.14.11.96ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀ ପାଇଁ ଏ. ଶଶାଙ୍କ ଏବଂ ଶକୀଲ ଅହମ୍ମଦ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଅନୁପ ଜି. ଚୌଧୁରୀ, ଉମା ନାଥ ସିଂହ ଏବଂ ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନକର୍ତ୍ତା

ଶ୍ରୀନିବାସନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅପିଲକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଛଅ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଧାରା 147, 148, 302 ସହିତ 149 ଏବଂ 307/149 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷାରୋପିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି, ନରିସିଂହଗଡ଼, ରାଜଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା (ବ୍ୟାରା), ଏମ୍.ପି. ରାଜ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରାଯାଇଥିଲା । ଅପିଲରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି କରିଥିବା ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅପିଲକାରୀ ଏବଂ ରାମ ସିଂ ନାମକ ଅନ୍ୟଜଣଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିଚାର କରିଥିବା ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 302 ଏବଂ 324 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 302 ଅଧୀନରେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଧାରା 324 ଅଧୀନରେ ଚାରି ମାସ ଜେଲଦଣ୍ଡ ଏବଂ 1000 ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆମେ ଚିନ୍ତିତ ନୁହଁ, କାରଣ ସେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆସିନାହାନ୍ତି ।

2. ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ମାମଲାଟି ସଂକ୍ଷେପରେ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:ଗୋଟିଏ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟପାର୍ଶ୍ୱରେ ଗୋରେଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବରୁ ଶତ୍ରୁତା ଥିଲା । ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏକ ବେଆଇନ ସଂଗଠନ ଗଠନ କରିଥିଲେ ଏବଂ 29.12.86 ରେ ରାତି ପ୍ରାୟ 2ଟା ବେଳେ ପାଡିଲିଆ ଖାଦିର ଜଙ୍ଗଲରେ ଗୋରେଲାଲଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ । ରାମ ସିଂ ଏବଂ ଅପିଲକାରୀ ମୃତକଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁକରେ ଗୁଳି କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ପ୍ରୟାସରେ ସେମାନେ ନାନକରାମ, ଦେଓଚାନ୍ଦ, ବେନି ସିଂହ ଏବଂ ରମେଶଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁକ ଗୁଳି ଦ୍ୱାରା ଆହତ କରିଥିଲେ । ନାନକ ରାମ ଚେତାଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ସେବା ରାମ (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-1) କ୍ଷେତରେ କାମ କରୁଥିବା ବେଳେ ଜଙ୍ଗଲ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ଏକ ବଳଦ ଗାଡି ଆସୁଥିବା ଦେଖିଥିଲେ । ଚିତ୍କାର ଓ ଦୁଃଖଜନିତ ରୋଦନର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ସେ ଗାଡି ପାଖକୁ ଯାଇ ଗୋରେଲାଲଙ୍କ ମୃତଦେହ ପାଇଥିଲେ । ହୀରାଲାଲଙ୍କ ପୁଅ ରାମରତାନ ତାଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଅପିଲକାରୀ, ତାଙ୍କ ଭାଇ ଭାନୱରିଆ, ଅମୃତଲାଲ, ଦରିୟାଓ ସିଂ, କୈଲାଶ, ରାମ ସିଂ ଏବଂ ପପୁ ଚାପରାରେ ଗୋରେଲାଲଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ରାମ ସିଂ ଏବଂ ଅପିଲକାରୀ ଗୋରେଲାଲଙ୍କ ଉପରକୁ ଗୁଳି ଚଳାଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟମାନେ ଗୁଳି ଚୋଟରେ ଆହତ ହୋଇଛନ୍ତି ବୋଲି ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ ସେବରାମ କୋଟ୍ରାର ଥାନାକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଦିନ ଅପରାହ୍ନ 5ଟା 50 ମିନିଟରେ ଏହି ମାମଲାର ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ଜଣାଇଥିଲେ । ବିବୃତି ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଜେ.ଏସ୍. ତୋମାର (ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-19), ଏସ୍ଏଚ୍ଓ ଅପରାଧ ସଂଖ୍ୟା 148/86 ଜରିଆରେ ଧାରା 147,148,302,307 ଏବଂ 149 ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ପଞ୍ଜୀକୃତ କରିଥିଲେ ।

3. ତଦନ୍ତ ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ଅଭିଯୋଗକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ମିଥ୍ୟାରେ ସଂପୃକ୍ତିର ଆଳ ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଆଳ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଅଭିଯୋଗକାରୀ ପକ୍ଷ ସେମାନଙ୍କ ଟ୍ରାକ୍ଟରକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଛନ୍ତି । ବିଚାର ପରେ ବିଚାରପତି ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟର ଅପିଲ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି କରିବା ସହିତ ଅପିଲକାରୀ ଏବଂ ରାମ ସିଂଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରାୟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ।

4. ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ:- ଏଫ୍ଆଇଆର୍‌ଟି ସେହିଦିନ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇନଥିଲା, ବରଂ ତା 'ପରଦିନ ହିଁ ଏହା ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପସ୍ଥିତି ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ନଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀଙ୍କ କଥିତ ଆଘାତକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏପରିକି ସେମାନେ କୌଣସି ଡାକ୍ତରୀ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିନାହାନ୍ତି । ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅସଙ୍ଗତିରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧାର ହୋଇଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟର ଚାଳକକୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଛି । ଟ୍ରାକ୍ଟରରେ ହୋଇଥିବା କ୍ଷତି ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣିତ କରେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଉପରଠାଉରିଆ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

5. ରାଜ୍ୟର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷୀ ଏହି କଥାରେ ଏକମତ ଯେ, ରାମ ସିଂହଙ୍କଠାରୁ ବନ୍ଧୁକ ପାଇବା ପରେ ଅପିଲକାରୀ ଗୁଳି ଚଳାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଅପିଲକାରୀ ଆଳ ନେବାରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପସ୍ଥିତି ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଡିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-1 ଉକ୍ତ ଟ୍ରାକ୍ଟରର ଡ୍ରାଇଭର ନଥିଲେ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପସ୍ଥିତିର କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ତାଙ୍କ ମତରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ ।

6. ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ଅଧିବକ୍ତାମାନଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଶୁଣିଛୁ । ଆମେ ନଥିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛୁ । ପାଞ୍ଚ ଜଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଅଛନ୍ତି, ଯଥା ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-2, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-12, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-13, ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-14 ଏବଂ ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-15 । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-2 ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ବନ୍ଧୁକ ଗୁଳି ଦ୍ୱାରା ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ସୁସଂଗତ ଏବଂ ସାମାନ୍ୟ ଅସଙ୍ଗତି ବ୍ୟତୀତ ଯାହା ମାନବ ସ୍ମୃତିର ଦୁର୍ବଳତା ହେତୁ ସ୍ୱାଭାବିକ, ସେମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ସାକ୍ଷୀ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଏବଂ ରାମ ସିଂଙ୍କ ଠାରୁ ବନ୍ଧୁକ ନେଇ, ସେ ଗୁଳି ଚଳାଇବା ବିଷୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିଛନ୍ତି । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଆଘାତକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନାହିଁ ବୋଲି ତର୍କ ବିନା କୌଣସି ଆଧାରରେ ଅଟେ । ଜେରାରେ ଏପରି କିଛି

ଜଣାପଡ଼ିନାହିଁ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହତ ହୋଇଥିବା ନେଇ ସେମାନଙ୍କ ମତକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିପାରିବେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଜେରା ସମୟରେ ଏପରି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ, ଯେପରି ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଦୁଇ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ଝଗଡ଼ା ହୋଇଛି ।

7. ଯଦିଓ ଯୁକ୍ତିର ଆରମ୍ଭରେ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ପରଦିନ ଏଫ୍ଆଇଆର୍ ଦାଖଲ କରିବା ବିଷୟରେ ଏକ ମତ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଏହା ଦର୍ଶାଗଲା ଯେ, ଗ୍ରାମର ଚୌକିଦାର ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-1 ଥାନାକୁ ଧାଇଁ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୫ଟା ସମୟରେ ଏସ୍.ଓ.ଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଏହା ନିଷ୍ଫଳ ବୋଲି ବୁଝିପାରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଲିଖିତ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏସ୍.ଓ. ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ଘଟଣାସ୍ଥଳକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିବାକୁ ବହୁ ପରେ ଫେରିଥିଲେ । ସେହି ଆଧାରରେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ଏହି ଦିଗକୁ ସମର୍ଥନ କରିଛନ୍ତି ।

8. ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ତର୍କର ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର ଥିଲା 'ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପସ୍ଥିତି' । ତାଙ୍କ ମତରେ ଡିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଡିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ନଥି ପ୍ରମାଣ କରେ ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ସେହି ଦିନ ପ୍ରାୟ 60 ରୁ 70 କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ନାଏବ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଏବଂ ଅପିଲକାରୀ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏପରି ଅନେକ ପରିସ୍ଥିତି ଅଛି ଯାହା ଅନ୍ୟତ୍ର ଉପସ୍ଥିତି ମାମଲାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରେ । ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଜେରା କରାଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବରେ କୌଣସି ସୁସଙ୍ଗତା ନଥିଲା । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-2 କୁ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ ନିଜେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଦସ୍ୟମାନେ ଅପିଲକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଡ୍ରାଇଭରଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ଏହା କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ହୋଇପାରିବ ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ଘଟଣା ସମୟରେ ଅପିଲକାରୀ ସେଠାରେ ନଥିଲେ ବୋଲି ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-2ଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ପିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-13କୁ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ନଥିଲା ଯେ ଅପିଲକାରୀ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଧାରା 313 ଅଧୀନରେ ପଚରାଉଚରା କରାଯାଇଥିଲା, ସେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ ବୋଲି କହି ନଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଉତ୍ତର କେବଳ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରୁଥିଲା ।

9. ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ମିଳିଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟରର ଡ୍ରାଇଭର ବୋଲି ଦାବି କରିଥିବା, ଡିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-1ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଦୃଢ଼ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟର ନମ୍ବର ଜବତ ହୋଇଥିବା ଟ୍ରାକ୍ଟର ନମ୍ବର ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷୀ ଭାବେ ଯଥାର୍ଥରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ।

10. ଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-4ଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ କୌଣସି ଦୃଢ ବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରେ ନାହିଁ । ସେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ସହିତ ନାଏବ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଦାବି କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏକ୍ସ. D–7 ତାଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିଛନ୍ତି । ସେହି ମାମଲାରେ ସେ ଅଣ-ଅପିଲକାରୀ ଥିଲେ ଏବଂ ଆଦେଶରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ, ସେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଆଦେଶ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଡିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ-3, ଯିଏ କି ନାଏବ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ନଥିସବୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ, ସମାନ ଭାବେ ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୁଅନ୍ତି । ନାଏବ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଅପରାହ୍ନ 2ଟାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ତାଙ୍କର ବିବୃତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବହୁତ କଷ୍ଟ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ଥିବା ବିବୃତି କେଉଁ ସମୟରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ସେ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିପାରି ନଥିଲେ । ଏହା ସ୍ୱଷ୍ଟ ଯେ ସେ ଜଣେ ପକ୍ଷପାତୀ ସାକ୍ଷୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ କୌଣସି ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

11. ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ଯେ, ସେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମୟରେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱସନୀୟତାକୁ ନକାରାତ୍ମକ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ ।

12. ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆମେ ଦର୍ଶାଉଅଛୁ ଯେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷ ମୁକ୍ତିର ରାୟକୁ ଓଲଟାଇ ଦେବା ଏବଂ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 324 ସହିତ ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଏଥିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଅପିଲଟି ବିଫଳ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଅଛି ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ. — ଅପିଲଟିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଓ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ : - ଭବାନୀ ଶଙ୍କର ନାୟକ,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ